

MAKO – maahanmuuttajien koulutus- ja työllistymispolut

Online –haastekarttatyöpaja
asiantuntijoille

27.4.2020 klo 13–15

Tilaisuuden organisoii Demos Helsinki osana MAKO-hanketta

Kaisa Schmidt-Thomé, Leena Alanko, Mari Isomäki ja Mirja Hämäläinen

Onnistunut online -kokemus

- Jos sinulta löytyy kuulokkeet, käytä niitä kokouksessa. Se parantaa äänenlaatua.
- On hyvä pitää mikit 'mutella' aina kun ei jutella – kommentit, kysymykset ja reaktiot joka väliin ovat kuitenkin tervetulleita!
- Käytetään kameroita, jos yhteys on hyvä – kameran sammuttaminen on taas paras ensiapu, jos yhteys alkaa pätkiä.
- Voit viestitellä myös chatissa esim. teknisistä ongelmista tai jos haluat kommentoida jotakin.
- Jos yhteys pettää, soitathan Demos Helsingin Marille: 040 563 3599

Iltapäivän ohjelma

12.40 Zoom-puhelu auki, lounaskahvittelua ja yhteyksien testaus

13.00 Tervetuloa! Miksi olemme täällä tänään Leena Alanko, Demos Helsinki

13.05–13.15 MAKO-hanke esittäytyy Riikka Shemeikka, Kuntoutussäätiö

13.15–13.25 MAKO-hankkeen avoimen arvioinnin julkistus Juho-Matti Paavola, Oxford Research

13.25–13.55 Työstö 1: Nykyiset haasteet Suomeen muuttaneiden koulutus- ja työllistymispoluilla

Lyhyt tauko

14.05–14.45 Työstö 2: Nykyiset toimet joilla haasteita ratkotaan jo nyt

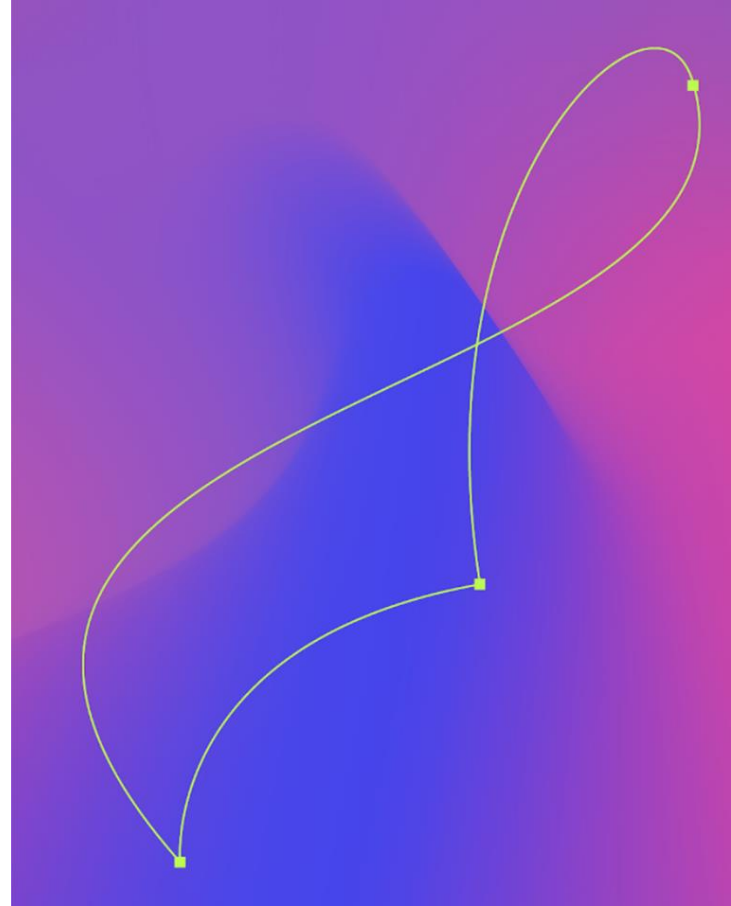
14.45–14.55 Työskentelyn purku ja kommentit

14.55–15.00 Mitä seuraavaksi MAKO-hankkeessa tapahtuu Riikka Shemeikka, Kuntoutussäätiö

15.00 Kiitos! Tilaisuus päättyy.

Iltapäivän tavoitteet

- Määritellä, millaisia haasteita työmarkkinoille pyrkivien Suomeen muuttaneiden aikuisten koulutuksessa ja työllistymisessä on, joita tulisi ratkaista.
- Tunnistaa ja nimetä, miten eri sektorit ja alat nyt jo vastaavat näihin tunnistettuihin uussuomalaisten koulutukseen ja työllistymiseen liittyviin haasteisiin.
- Tutustua MAKO-hankkeeseen sekä julkaistavaan avoimeen arviointiin. Keskustelu jatkuu avoimen arvioinnin puolella!

MAKO-hanke esittäytyy

Riikka Shemeikka, Kuntoutussäätiö

MAKO - maahanmuuttajien koulutus- ja työllistymispolut

Työpaja 27.4.2020

Riikka Shemeikka, johtaja, tutkimus ja kokeilut
Kuntoutussäätiö

Kuntoutussäätiö

Tausta

- Toimivat koulutus- ja työllistymispolut ovat tärkeitä maahanmuuttajien työllistymisen, hyvinvoinnin ja yhteiskunnallisen osallisuuden lisääjinä
- Työllistymis- ja opiskeluedellytysten kannalta on tärkeää, että palvelupoluista muodostuu selkeitä ja hyvin koordinoituja kokonaisuuksia, jotka pystyvät vastaamaan asiakkaiden yksilöllisiin tarpeisiin
- Tämän vuoksi on käynnistetty tämä maahanmuuttajien koulutus- ja työllistymispolkuja koskeva tutkimushanke
- Hanke on osa valtioneuvoston VN TEAS –hankkeita, joilla tuotetaan tietoa päätöksenteon tueksi
- Tutkimus toteutetaan tammi-syyskuussa 2020

Hankkeen tavoitteet

- Tutkimuksessa tuotetun tiedon avulla **systematisoidaan ja kehitetään maahanmuuttajien koulutus- ja työllistymispolkuja**. Näin ulkomaalaistaustaisten **työllistymisaste nousee ja yhteiskunnallinen osallisuus paranee**.
- Tutkimuksessa selvitetään
  - millaisia koulutus- ja työllistymispalveluja aikuisille maahanmuuttajille on tarjolla?
  - mitkä ovat tyypillisimmät palvelupolut eri maahanmuuttajaryhmille?
  - mihin ohjaus eri palveluihin perustuu?
  - miten erilaiset palvelupolut tukevat työllistymistä?
  - millaisia maahanmuuttajien osaamisen tunnistamisen malleja Suomessa on?
  - miten osaamisen tunnistamista pitäisi kehittää?

Tutkimuksessa luodaan kokonaiskuva erilaisista palvelupoluista ja niiden uudistustarpeista

Tutkimuksen toteutus

- Tutkimus on luonteeltaan moninäkökulmainen ja monimenetelmällinen. Tietoa kerätään seuraavilla menetelmillä:
  - **Työpajat**
  - **Avoin arviointi**
  - Kirjallisuuskatsaus
  - Rekisteritutkimus
  - Kysely
  - Asiantuntijahaastattelut
  - Maahanmuuttajien fokusryhmähaastattelut
  - Tapaustutkimukset
  - Kansainvälinen vertailu

Tutkimuksen toteuttajat

Tutkimus toteutetaan usean kumppanin yhteistyönä. Kumppanit ovat:

- **Kuntoutussäätiö:**
  - Hankkeen koordinointi, viestintä yhdessä Demoksen kanssa, kirjallisuuskatsaus yhdessä Siirtolaisuusinstituutin kanssa, kysely, osa asiantuntijahaastatteluista ja työpajoista, maahanmuuttajien fokusryhmähaastattelut, tapaustutkimukset
- **Demos Helsinki Oy:**
  - Osa työpajoista, viestintä yhdessä Kuntoutussäätiön kanssa
- **Helsingin yliopisto:**
  - Rekisteritutkimus
- **Oxford Research Oy:**
  - Avoin arviointi ja kansainvälinen vertailu
- **Siirtolaisuusinstituutti:**
  - Osa asiantuntijahaastatteluista, kirjallisuuskatsaus yhdessä Kuntoutussäätiön kanssa

Antoisaa työpajaa!

- Lämmin kiitos teille kaikille jotka olette nyt täällä mukana kehittämässä maahanmuuttajien koulutus- ja työllistymispolkuja
- Oikein antoisaa työpajaa ja avoimeen arviointiin osallistumista!

**MAKO-hankkeen
avoimen arvioinnin esittely
Juho-Matti Paavola, Oxford Research**

Avoin arviointi maahanmuuttajien koulutus- ja työllistymispoluista

- Täydentää hankkeen arviointia palvelupoluista ja niiden kehittämisestä – ja jatkaa työpajan keskustelua
  - Menetelmää kehitetty Yhtäköyttä VN TEAS -hankkeessa

- Tiedot ja tulokset kuvataan avoimesti netissä ja niiden pohjalta käydään keskustelua
  - Työkaluina Opasnet (THL) ja Otakantaa.fi
  - Wikipohjaiseen Opasnetiin luodaan sivusto arvioinnille, joka sisältää materiaalin ja keskustelun pohjalta saatavat tulokset
  - Keskustelua käydään Otakantaa.fi-sivuilla, jonne aikaisemman työn ja tämän työpajan pohjalta keskustelulle keskeiset kysymykset
  - Avataan 11.5., lähetetään linkit osallistujille

- Tavoitteet:
  - Jaettu ymmärrys siitä, miten maahanmuuttajien palvelupolkuja ja niihin ohjaamista tulisi kehittää ja systematisoida
  - Kuulla laajempaa asiantuntijajoukkoa
  - Löytää olennaisia tietolähteitä

Ohjeita osallistumiseen

- Keskustelussa arvostetaan lyhyitä, selkeitä kommentteja
- Kaikki puheenvuorot tulee kytkeä selkeästi johonkin arvioinnin kohtaan
- Esitettyihin väitteisiin pyydetään tutkimukseen nojaavia perusteluja
- Mielipiteiden kohtelias esittäminen on sallittua.
- Aiheeseen liittymättömät kommentit poistetaan
- Henkilöön menevät kommentit poistetaan
- Esimerkki: http://fi.opasnet.org/fi/Perheenyhdist%C3%A4misen_edellytykset

Keitä meitä täällä tänään on?

Mene osoitteeseen:
screen.io/demoshelsinki
Valitse sieltä,
minkä tahon edustaja olet.

Työstö 1: Nykyiset haasteet Suomeen muuttaneiden koulutus- ja työllistymispoluilla

MAKO-hankkeessa tunnistettuja kohderyhmiä

- ns. nopeasti töihin pyrkivät
- korkeasti koulutetut
- ammatilliseen koulutukseen suuntaavat
- ne, joilla on toimintakyvyn haasteita
- ne, jotka kaipaavat perustaitojen vahvistusta
- työvoiman ulkopuolella olevat, kuten kotona toistaiseksi lapsia hoitavat.

Tunnistettuja haasteita palvelupoluilla

- Osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen epätasaisuus
- Räätelöidyn, monialaisemman ohjauksen puute ja tarve lisätä eri sektoreiden välistä yhteistyötä
- Yksilön kertyneiden tietojen keskittäminen ja haasteet tiedonsiirrossa
- Alueelliset ja työntekijästä riippuvat erot osaamisen ja tuen tarjonnassa
- Syrjintä, piilorasismi ja muut rakenteelliset haasteet

Tehtävä: Haasteiden nimeäminen

- Mene takaisin osoitteeseen screen.io/demoshelsinki
- 5min: Käy läpi nykyinen haastelista: ovatko nämä oikeat haasteet? Mikä haaste puuttuu?
- Kirjoita tekstikenttään uusi tai uudelleenmuotoiltu haaste.

Haasteiden nimeäminen

- Mene takaisin osoitteeseen **screen.io/demoshelsinki**
- 5min: Käy läpi nykyinen haastelista: ovatko nämä oikeat haasteet? Mikä haaste puuttuu?
- Kirjoita tekstikenttään uusi tai uudelleenmuotoiltu haaste.
- 5 min: Tämän jälkeen äänestämme mitkä haasteista tärkeimpiä, 2 ääntä per osallistuja

Tauko!
Suljemme mikit+videot
Tilaisuus jatkuu klo 14.05

Tervetuloa takaisin!

Työstö 2: Hyvät käytännöt haasteiden ratkomiseksi

Hyvät käytännöt haasteiden ratkomiseksi

- Työskentelyä viidessä ryhmässä; jokaisella oma haaste johon keskitytään
- Esittäytyminen ja ohjeiden kertaus
- Jokaisella ryhmällä oma haaste, jonka nykyisiä hyviä toimintamalleja listataan screen.ioon.
- Jokainen saa ensin miettiä itsekseen, ja sitten jutellaan ryhmän kesken
- Jokainen dokumentoi ryhmän nimeämät käytännöt screen.ioon.

Haasteryhmät

- Osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen epätasaisuus / JUHO-MATTI
- Räätelöidyn, monialaisemman ohjauksen puute ja tarve lisätä eri sektoreiden välistä yhteistyötä / LEENA
- Sujuva yhteistyö työnantajien kanssa. Räätelöity tuki työpaikalla tapahtuva kielenoppiminen. Tukea työnantajille työtehtävien suunnittelu niin että työnteko onnistuu ja kielenoppiminen toteutuu./MIRJA
- Alueelliset ja työntekijästä riippuvat erot osaamisen ja tuen tarjonnassa /KAISA
- Syrjintä, piilorasismi ja muut rakenteelliset haasteet /MARI

Kirjataan ratkaisuja

- **Esittäytykää lyhyesti: nimi ja organisaatio**
- **Mietin ensin itsekseksi ja kirjaa esim. word-tiedostolle:**
- **Mitä ratkaisuja meillä on jo tähän haasteeseen tai sen osiin?**
  - Jokainen miettii itsekseen olemassa olevia ratkaisuja ja valitsee niistä 1-2 tärkeintä.
- **Jokaisesta valitusta ratkaisusta kirjataan:**
  - MIKÄ: Olemassaoleva ratkaisu
  - KENELLE: Mitä kohderyhmiä ratkaisu nykyisellään tukee ja tavoittaa?
  - MILLOIN: Minkälaisissa tilanteissa tämä ratkaisu hyödyttää tätä tai näitä kohderyhmiä?
  - KEHITTÄMINEN: Miten ratkaisua voitaisiin vielä parantaa? Miten ratkaisun hyödyt saadaan vielä paremmin irti?

Kirjataan ratkaisuja

- **Esittäytykää lyhyesti: nimi ja organisaatio 5min**
- **Mietin ensin itsekseksi ja kirjaa esim. word-tiedostolle:**
- **Mitä ratkaisuja meillä on jo tähän haasteeseen tai sen osiin?**
  - Jokainen miettii itsekseen olemassa olevia ratkaisuja ja valitsee niistä 1-2 tärkeintä.
- **Jokaisesta valitusta ratkaisusta kirjataan:**
  - MIKÄ: Olemassaoleva ratkaisu
  - KENELLE: Mitä kohderyhmiä ratkaisu nykyisellään tukee ja tavoittaa?
  - MILLOIN: Minkälaisissa tilanteissa tämä ratkaisu hyödyttää tätä tai näitä kohderyhmiä?
  - KEHITTÄMINEN: Miten ratkaisua voitaisiin vielä parantaa? Miten ratkaisun hyödyt saadaan vielä paremmin irti?
- **Mene osoitteeseen screen.io/demoshelsinki ja etsi oman ryhmäsi haaste**
  - Kirjaa muistiinpanosi oman haasteesi alle tekstikenttään.
    - * MIKÄ: ratkaisu
    - * KENELLE: kohderyhmä(t)
    - * MILLOIN: Missä vaiheessa auttaa
    - * KEHITTÄMINEN: Miten kehittäisit ratkaisua

Jakaudutaan ryhmiin!
Ryhmissä kerrataan ohjeet.

Terveiset ryhmistä jaettaviksi

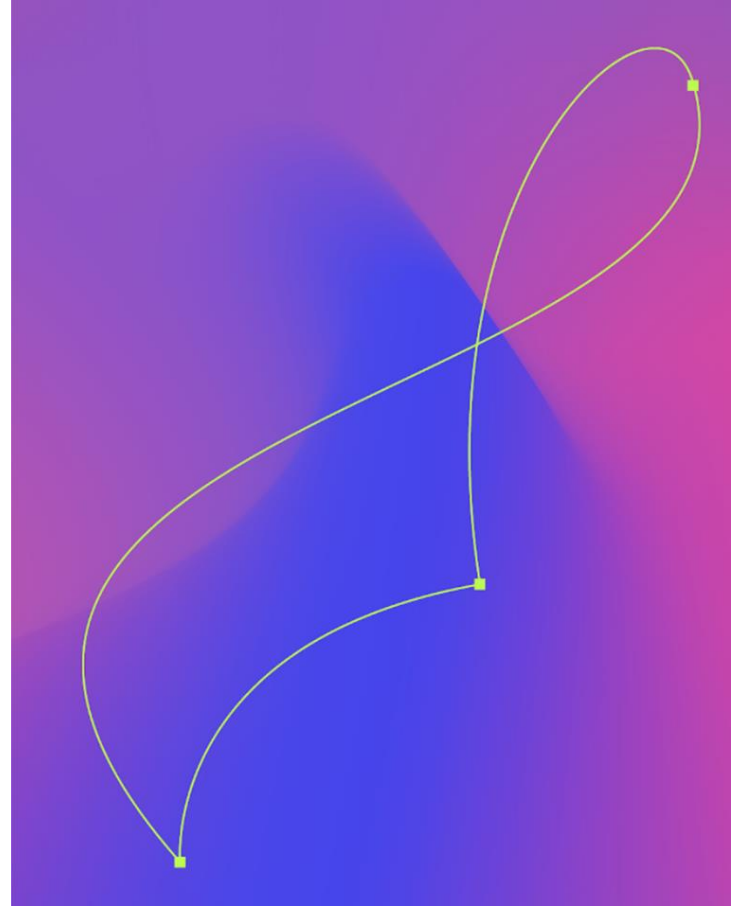

- Valitkaa ryhmästä yksi henkilö joka välittää terveiset ryhmästä
- Kertokaa kaikille oma haasteenne sekä
  - Hyväksi katsottu olemassaoleva ratkaisu
  - Yksi kehitettävä ratkaisu ja miten sitä kehittäisitte

Mitä seuraavaksi tapahtuu?

Mitä seuraavaksi?

- Palautekysely tulossa
- Demos Helsinki dokumentoi ja analysoi tulokset. Tulokset lähetetään työpajaosallistujille.
- Avoin arviointi aukeaa lähipäivinä, ilmoittautuneille lähetetään linkki.
- Seuraavat MAKO-hankkeen työpaja syksyllä 2020, etänä tai livenä!

Kiitos paljon osallistumisestasi!

Ole yhteydessä:

Kaisa Schmidt-Thomé
kaisa.schmidt-thome@demoshelsinki.fi

Leena Alanko
leena.alanko@demoshelsinki.fi